

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 281-4185

ที่ กษ 0406/16058

วันที่ 25 ตุลาคม 2538

เรื่อง ตอบข้อหาหรือการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

เรียน นางวนิดา แสงกวีเลิศ ผู้สอบบัญชี

ตามหนังสือที่ ผตส.2(5)/7 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2538 ขอหาหรือการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

1. การที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ออกตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สมาชิกและบุคคลภายนอก โดยกำหนดระเบียบว่าด้วยการกู้ยืมเงินโดยวิธีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินขึ้นถือใช้นั้นสามารถกระทำได้ โดยจัดเป็นการกู้ยืมเงินในรูปแบบหนึ่ง และเป็นการดำเนินงานของสหกรณ์ตามมาตรา 21 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีควรให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีถึงเรื่องต่อไปนี้ด้วย ได้แก่

1.1 เนื่องจากการที่การออกตั๋วใช้เงินจัดเป็นการกู้ยืมดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นควรพิจารณาด้วยว่าการออกตั๋วสัญญาใช้เงินร่วมกับการกู้ยืมจากแหล่งอื่นแล้ว ยังคงอยู่ภายใต้วงเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

1.2 ในส่วนของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ควรพิจารณาและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบของหนี้สินที่เกิดจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินที่มีต่อสถานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ด้วย

2. การนำเงินไปลงทุนชั่วคราว

2.1 การที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด นำเงินไปลงทุนซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินในบริษัทเงินทุนต่างๆ นั้น เป็นการฝากหรือลงทุนที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 33 ในกรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งเป็นข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาวในหัวข้อ “เรื่องอื่นๆ” ว่า ชุมชนสหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 33 ในเรื่องดังกล่าว

2.2 จากการที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ลงทุนซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินในบริษัทเงินทุนต่างๆ ตามข้อ 2.1 ทำให้ได้สิทธิประโยชน์ในการจองซื้อหุ้น โดยที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้มีมติให้ใช้สิทธิการจองหุ้นและซื้อขายหุ้นในนามของ “กองทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่” ซึ่งกำหนดขึ้นตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่าด้วยทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ แล้วนำผลกำไรของขาดทุนจากการซื้อขายหุ้นเข้ากองทุนฯ นั้น การลงทุนดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะต่อเนื่องจากข้อ 2.1 ก็ย่อมเป็นการลงทุนที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 33 เช่นเดียวกัน และที่สำคัญคือผลประโยชน์ที่เกิดจากการซื้อขายหุ้นนั้นยังคงต้องบันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของชุมนุมสหกรณ์ฯ ในทำนองเดียวกับการนำเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ไปลงทุนด้านอื่น ทั้งนี้เพราะปัจจุบันกองทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนของเงินจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เป็นแหล่งเงินทุนเริ่มต้นของกองทุนนี้รวมอยู่ด้วย ซึ่งถือว่าการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไปสะสมไว้ในทุนต่างๆ นั้นต้องใช้ให้เป็นประโยชน์โดยส่วนรวมต่อสมาชิกทั้งปวงที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ หากพนักงานของชุมนุมสหกรณ์ฯ ประสงค์จะให้มีการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นส่วนของพนักงานทั้งหลายเองโดยเหมาะสมแล้ว

ชุมนุมสหกรณ์ฯ ควรแก้ไขปรับปรุงข้อความในข้อบังคับและระเบียบฯ ใหม่เป็นทำนองเดียวกับเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้แนวทางไว้ว่าเป็นกองทุนที่เกิดจากการอาศัยวงเงินตามยอดเงินสะสมของพนักงานเองนำไปใช้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน เช่น ให้พนักงานกู้ยืมซึ่งอาจเกิดดอกผลขึ้น จึงให้ถือดอกผลนั้นเป็นของกองทุนดังกล่าวได้

3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันโดยมีการนำรายได้และค่าใช้จ่ายตามโครงการฯ สมทบเข้าหรือจ่ายจากเงินกองทุนต่างๆ ของชุมนุมสหกรณ์ฯ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบบริหารกองทุนต่างๆ แล้วถือเงินกองทุนดังกล่าวเป็นเงินรับฝากของชุมนุมสหกรณ์ฯ และคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้แก่เงินกองทุนเช่นเดียวกับบัญชีเงินรับฝากอื่นนั้นยังไม่ถูกต้องตามที่ควร โดยพิจารณาแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.1 เงินกองทุนต่างๆ ดังกล่าวถือเป็นเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ เองทั้งสิ้นที่มีลักษณะเป็นบัญชีทุนระบุวัตถุประสงค์ในกรณีที่มีการกันเงินสดบางส่วนแยกออกจากเงินสดปกติของชุมนุมสหกรณ์ฯ ในจำนวนที่เท่ากับเงินกองทุนนั้น การบันทึกบัญชีก็จะลดบัญชีเงินสดปกติและตั้ง “บัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุน.....” แสดงอยู่ในหมวดสินทรัพย์อื่น ซึ่งเงินสดที่แยกออกมาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเปิดบัญชีเงินฝากกับชุมนุมสหกรณ์ฯ และคิดดอกเบี้ยให้ เพราะเงินนั้นคือเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ เองที่กันไว้สำหรับเงินกองทุน ดังนั้น ถ้อยคำสำนวนที่ระบุไว้ในระเบียบฯ กองทุนต่างๆ ว่าให้เปิดเป็นบัญชีเงินฝากกับชุมนุมสหกรณ์ฯ จึงเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งควรที่ผู้สอบบัญชีจะได้ชี้แจงให้ชุมนุมสหกรณ์ฯ ทราบและแก้ไขปรับปรุงข้อความในระเบียบฯ กองทุนต่างๆ ด้วย

3.2 เงินกองทุนต่างๆ ที่แสดงในงบการเงินหัวข้อ “เงินรับฝาก” (ซึ่งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนดังที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 3.1) ให้เปลี่ยนไปแสดงในหัวข้อ “หนี้สินอื่น” แทน โดยถือเป็นบัญชีทำนองเดียวกับทุนรับบริจาคที่ระบุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ เมื่อได้บันทึกการรับจ่ายของแต่ละโครงการกับบัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุนที่แยกไว้แต่ละกองทุนแล้ว ให้ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละกองทุนเข้าบัญชีเงินกองทุนที่อยู่ในหมวดหนี้สินอื่นเพื่อให้ยอดตามบัญชีเงินกองทุนมีจำนวนเงินเท่ากับบัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุนนั้นๆ พร้อมกันนี้ก็ให้แสดงรายละเอียดประกอบงบการเงินของแต่ละกองทุนว่ามียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากรายได้และค่าใช้จ่ายใดบ้าง

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานโดยเลือกใช้วิธีการตั้งกองทุนต่างๆ ดังที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ปฏิบัติอยู่นี้ ทำให้รายได้และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่มิได้ปรากฏในงบกำไรขาดทุนปกติของชุมนุมสหกรณ์ฯ ทั้ง ๆ ที่เป็นรายการเกี่ยวกับธุรกิจตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับของสหกรณ์ เช่น การให้การศึกษาอบรม การจัดประชุมสัมมนา การวิเทศสัมพันธ์ ฯลฯ ซึ่งเท่ากับว่ากองทุนต่าง ๆ ดังกล่าวได้แยกผลประโยชน์จากธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ฯ ส่วนหนึ่งออกจากงบกำไรขาดทุนไปเข้าบัญชีเงินกองทุนเป็นผลให้กำไรสุทธิในแต่ละปีของชุมนุมสหกรณ์ฯ ผิดข้อเท็จจริง ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงควรให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาว และหากเป็นไปได้ควรชี้แจงให้ชุมนุมสหกรณ์ฯ พิจารณาทบทวนการบริหารโดยวิธีการตั้งกองทุนต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแนะนำชุมนุมสหกรณ์ฯ ให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

(ลงชื่อ) **สมพงษ์ ปองเกษม**

(นายสมพงษ์ ปองเกษม)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง กองตรวจบัญชีที่ 2

ที่ ผตส 2(5)7

วันที่ 11 พฤษภาคม 2538

เรื่อง ขอรื้อการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้ข้าพเจ้า นางวนิดา แสงกวีเลิศ เป็นผู้สอบบัญชีชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 จากผลการตรวจสอบบัญชีพบข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ชสอ. ว่าได้ปฏิบัติเป็นไปตาม พ.ร.บ. สหกรณ์หรือไม่ และการบันทึกบัญชีบางรายการไม่สามารถให้ความเห็นได้ว่าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือไม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชสอ. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่สมาชิกและบุคคลภายนอกโดย ชสอ. ได้กำหนดว่าด้วยการกู้ยืมเงินโดยวิธีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินถือใช้ เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายของสหกรณ์หรือไม่
2. ชสอ. นำเงินไปลงทุนชั่วคราวโดยซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินบริษัทเงินทุนต่าง ๆ ทำให้ได้สิทธิประโยชน์ในการจองซื้อหุ้น ซึ่งผู้จัดการได้ใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวเป็นของตนเอง ชสอ. จึงเลิกจ้างผู้จัดการ ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการมีมติกำหนดวิธีปฏิบัติในการจองซื้อหุ้นขึ้นโดยใช้เงินกองทุนสวัสดิการเจ้าหน้าที่ ผลกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อขายเข้ากองทุนดังกล่าว โดยไม่ถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของ ชสอ. กรณีนี้ ชสอ. จะปฏิบัติได้หรือไม่
3. ชสอ. ได้กำหนดระเบียบในการบริหารเงินกองทุนต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อ ชสอ. จัดโครงการศึกษาอบรม จะนำรายได้และค่าใช้จ่ายเข้าเงินกองทุนดังกล่าว โดยถือกองทุนเหล่านี้เป็นเงินรับฝากของ ชสอ. และคิดดอกเบี้ยจ่ายให้เงินกองทุน ณ วันสิ้นปี ระเบียบดังกล่าวจะขัดกับกฎหมายหรือไม่ และการบันทึกรายได้-ค่าใช้จ่าย ตลอดจนการคิดดอกเบี้ยจ่ายให้เงินกองทุน ชสอ. จะปฏิบัติได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) วนิดา แสงกวีเลิศ

(นางวนิดา แสงกวีเลิศ)

ผู้สอบบัญชี